

**СИНДИКАТ ОРГАНИЗАЦИЈА ПРАВОСУДНИХ ОРГАНА СРБИЈЕ
-ГЛАВНИ ОДБОР-**

КРАГУЈЕВАЦ

**Предлог за измену и допуну
Посебног колективног уговора за државне органе**

Поштовани,

Удружење судија и тужилаца Србије (УСТ) је струковно удружење које је основано 4.9.2018.године, ради остваривања циљева у области владавине права и унапређења правосудних професија. Од 30.11.2019.године, Удружење судијских и тужилачких помоћника основано још 2012.године, припојило се Удружењу судија и тужилаца Србије.

Разматрајући питања везана за унапређење положаја носилаца правосудних функција – судија и тужилаца, УСТ је преко својих чланова је потврдило сазнања да постоје велике разлике у тумачењу и примени појединих одредби Посебног колективног уговора за државне органе („СЛ. Гласник РС“ бр.38/2019, у даљем тексту : ПКУ).

Наиме, одредбом члана 2 ст. 3 ПКУ, прописано је : „Изабрана, именована и постављена лица у државном органу који немају положај државног службеника или намештеника остварују право на плаћено одсуство, неплаћено одсуство, солидарну помоћ, јубиларну награду, новогодишњи поклон, минули рад и дужину годишњег одмора сходно одредбама Уговора.“

Јасно је да је из формулације члана 2 ст.3 ПКУ изостала „накнада плате“, због чега су поједини руководиоци правосудних органа рестриктивним тумачењем одбацили могућност да ово право буде признато носиоцима правосудних функција. Крајњи резултат таквог тумачења јесте то да је носиоцима правосудних функција накнада плате за време коришћења годишњег одмора мања него што би била плата да су радили. **На овај проблем, нелогичност и дискриминицију УСТ је указивало званичним саопштењем још 26.8.2019.године, које је привукло и значајну пажњу стручне, али и шире јавности. То су биле активност у склопу предлога УСТ за измену и допуну Закона о судијама.**

Са друге стране, у појединим правосудним органима сасвим другачије се тумаче ове одредбе Уговора, полазећи од чињенице да је чланом 2. став 3 Уговора прописано да изабрана, именована и постављена лица остварују набројана права, где **по природи ствари припада** право на "Накнаду плате" по чл.32 и чл.33. Уговора. Имајући у виду списак тих неспорно признатих и набројаних права из чл.2 ст.3 Уговора, као и њихов положај у тексту Уговора, логичким и циљним тумачењима изводи се закључак да изабрана и именована лица ипак имају право и "Накнаду плате" из члана 32. и чл.33 Уговора, као сродно право, тим пре што им је неспорно признато право на дужину трајања годишњег одмора.

Посебно треба истаћи то да су се по нашим сазнањима представници синдиката, приликом тумачења ових одредби ПКУ за државне органе, изјашњавали да у току преговора међу преговарачима није било спорно, нити дилеме да изабраним и именованим лицима треба признати и право на "Накнаду плате" из чл.32 и чл.33 Уговора, те да није јасно како то право није набројано у члану 2 ст.3 Уговора. Шта више, није било спорно да изабраним и именованим лицима треба признати и друга права која су призната дружавним службеницима : накнаду штете за неискоришћени годишњи одмор, накнаду трошкова за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора.

Удружење судија и тужилаца Србије жели конструктивно да понуди и своје аргументе у прилог овог другог - „ширег“ тумачења спорних одредби Уговора, односно у прилог потреби да се ПКУ измени и допуни. Наиме, нема дилеме да посебним колективним уговором у односу на изабрана и именована лица не треба да буду регулисана питања као што су елементи за утврђивање плате, додаци за остварене резултате рада, рад ноћу, додатно оптерећење, приправност и сл. - обзиром да је јасно да би те одредбе биле непримењиве на тај круг лица, те би биле и у колизији са Законом о судијама и Уредбом о накнадама и другим примањима изабраних и постављених лица у државним органима ("Сл.Гласник РС"бр.44/08 и 78/12) – који прописи су донети због специфичног положаја тих лица. Такође, нема дилеме да су уговарачи признавањем одређених права изабраним и именованим лицима (чл.2 ст.3 Уговора) **имали намеру и циљ да их у тим аспектима изједначе са државним службеницима**, обзиром да су те одредбе Уговора повољније од аналогних одредби основног закона - Закона о раду, те да на крају крајева није логично, па ни праведно да изабрана и именована лица **имају неповољнији радно-правни положај од државних службеника и намештеника, а обављају рад у истим државним органима!** Управо су права на: „Накнаду штете за неискоришћени годишњи одмор“, „Накнада плате за време привремене спречености за рад“, „Накнаду трошкова за исхрану у току рада“ и „Регрес за коришћење годишњег одмора“ по свему **сродна** са правима која су набројана у члану 2 ст.3 Уговора, и то по чињеници да у односу на изабрана и именована лица та права нису регулисана другим прописом - осим Законом о раду, али и по економским последицима по Буџет. Сва ова права имају сличан економски ефекат као "новогодишњи поклон" или "солидарна помоћ". **У сваком случају, ефекат евентуалних судских спорова далеко превазилази економске ефекате признавања ових права, уколико се признавање овог права буде уопште разматрало са тог становишта.**

Напомињемо да иако у преговорима око закључивања новог колективног уговора за државне органе, судије и тужиоци нису имали своје представнике, и поред чињенице да су бројне судије и тужиоци уједно чланови синдиката и да важна и бројна права остварују управо кроз Посебан колективни уговор, сматрамо да је наша обавеза да се на овај начин обратимо, и у интересу свих страна које су учествовале у закључењу овог Уговора, као и у интересу јачања независности правосућа у корист свих грађана Републике Србије, помогнемо његовом бољем и правилнијем тумачењу и примени у пракси, али и отклањању ризика од судских спорова. Апсолутно уважавамо чињеницу да су бројне судије, тужиоци и помоћници чланови синдиката.

Удружење судија и тужилаца Србије има јасан став да судије и тужиоци требају активније да учествују у свим процесима чији резултати утичу на њихов положај и права, те да имају и обавезу да своје стручне капацитете ставе у службу доношења јаснијих, ефикаснијих и праведнијих прописа. Такав став смо изражавали и тиме што су представници нашег удружења веома активни у свим расправама које су се водиле и које се тренутно воде у вези устаних и законских промена - које имају везе са јачањем независности правосућа, а све из дубоког уверења да игнорисање тих важних процеса и празна критика предлога - нису опција која може да донесе корист ником, па ни правосудној професији.

Верни том циљу, овом приликом поздрављамо актуелне заједничке активности и иницијативу Друштва судија Србије, Удружења тужилаца Србије и Синдиката запослених у правосудним органима Србије, да се изврши анексирање ПКУ, **и без обзира на чињеницу да су у овим активностима погрешили назив иницијалног акта погрешно означавајући као „Иницијативу“ који термин је непознат у ПКУ, те да су се грешком обратили Министарству државне управе које није уговарач, уместо уговарачу Влади РС.** Драго нам је да је умањење плате носилаца правосудних функција за време коришћења годишњег одмора - на коју чињеницу смо скренули пажњу још пре више месеци, довело до тога да се после готово две деценије струковна удружења активирају на плану побољшања материјалног положаја носилаца правосудних функција, и да се са празних речи пређе на конкретна дела и предлоге.

Верујемо да је важно да се подржи свака добра иницијатива, те да би у овом случају **предуслов успеха у остваривању набројаних права носилаца правосудних функција ипак бича** - заједничка подршка СОПОС-а - (који је према живој речи судија, тужилаца и помоћника као чанова тог синдиката био посебно заслужан за закључење ПКУ) и Удружења судија и тужилаца Србије (које се материјалним положајем судија и тужилаца на активан, професионалан и одговоран начин бори од оснивања и који се за право на пуну накнаду зараде за време коришћења годишњег одмора залаже већ више од 5 месеци).

Дакле, **предлажемо СОПОС-у да као преговарач и уговорна страна у Посебном колективном уговору, у интересу Ваших чланова из редова судија, тужилаца и помоћника, обратите Влади Републике Србије и предложите измену и допуну тог уговора, и то тако да се члан 2 ст.3 ПКУ измени и допуни на следећи начин : „Изабрана, именована и постављена лица у државном органу који немају положај државног службеника или намештеника остварују право на плаћено одсуство, неплаћено одсуство, солидарну помоћ, јубиларну награду, новогодишњи поклон, минули рад, накнаду накнаду плате за време коришћења годишњег одмора и привремене спречености за рад, накнаду штете за неискоришћени годишњи одмор, накнаду трошкова за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, као и дужину годишњег одмора сходно одредбама Уговора.“**

С поштовањем,

**ПРЕДСЕДНИК УСТ
Ненад Стефановић**